

Kulturdepartementet
Pb 8030 Dep

0030 OSLO

30.08.2013

Deres ref.: 13/155

Saksbehandler: Leif Inge Skimmeland
Direkte innvalg: 51 51 67 28

Saksnr. 13/4919-4
Løpenr. 51829/13
Arkivnr. C81

HØRING - NOU 2013: 1 DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN: HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til ekspedisjon av 11.02.2013 i anledning ovennevnte.

Fylkesutvalget hadde saken til behandling i møte den 20.08.2013 hvor det i sak nr. 103/13 ble gjort vedtak om å avgi følgende uttalelse:

«Rogaland fylkeskommune forutsetter at kirkeforliket legges til grunn for det videre arbeidet og den nye grunnlovens paragraf 2, som fortsatt fremhever Norges særskilte tilknytning til kristendommen.

Generelt:

Rogaland fylkeskommune støtter alle de 8 grunnleggende punkter i utredningen som etter fylkeskommunens vurdering gir et godt utgangspunkt for en god og helhetlig politikk på feltet.

Rogaland fylkeskommune tar utgangspunkt i at fylkeskommunen ikke har ansvar for de organisasjoner som representerer borgernes livssyn. Verken kirker, religiøse skoler eller andre «interessegrupper» innen livssynsfeltet er direkte knyttet opp mot det fylkeskommunale ledd.

Fra det fylkeskommunale ståsted synes det rimelig å ha følgende fokus:

Som skoleeier å ha et særlig fokus på det utredningen beskriver i forhold til skole og opplæring. På dette feltet har Rogaland fylkeskommune noen kommentarer:

Kp. 11 Tro og livssyn i det offentlige rom.

11.2 Formålsparagrafen for skolen. (s. 125 ff.)

I utredningen drøftes gjeldende formålsparagraf og behandlingen av denne over tid. Et flertall av utvalget ønsker at paragrafen skal endres. Fylkeskommunen deler ikke dette synet. Ny behandling av formålsparagrafen er på dette tidspunkt etter fylkeskommunens vurdering ikke nødvendig for å oppnå de mål som utredningen angir. Fylkeskommunen støtter derfor mindretallets begrunnelse.

Kp. 13 Plagg og symboler.

Utredningen fokuserer på at bruk av plagg og symboler er viktig for mange og de sender viktige signaler om bærerens religiøse eller livssynsorienterte holdninger og tilhørighet. Utredningen støttes når det heter:» Utvalget vil derfor understreke at det ved en vurdering av eventuelle reguleringer av symbolbruk i det offentlige rom vil være viktig å holde fast på de religiøse og livssynstilknyttede symbolenes åpenhet og dermed den enkeltes rett til selv å definere hva egen symbolbruk innebærer.» (s. 147)

Fylkeskommunen ser det som viktig å bygge relasjoner og fremme åpenhet i alle elevgrupper/arbeidsgrupper. Det å kunne tilkjenne livssyn og vise kulturell tilhørighet er en del av dette.

Som skoleeier er fylkeskommunen opptatt av sikkerhet for sine elever og ansatte. Etter fylkeskommunens skjønn vil det derfor kunne bli en konflikt mellom retten til å bære et bestemt klesplagg og sikkerheten i arbeidssituasjonen for lærere og elever. Da tenkes det primært på å kunne se og kjenne alle i gruppa. Plagg som skjuler ens identitet kan vanskelig godtas. For oss betyr det helt konkret at staten, etter fylkeskommunens skjønn, bør kunne tillate et plagg som hijab, mens plagg som skjuler en persons identitet, som nikab og burka, ikke bør tillates. Det er viktig at man har fokus på sikkerhet i arbeidssituasjonene. (Utredningen side 156) Fylkeskommunen ser det ikke som sin oppgave å ta stilling til utredningens drøfting av hvilke symboler som skal kunne brukes av offentlige organer som bl.a. politi og rettsvesen.

Kp. 14. Livssynsåpne seremonirom.

Bønnerom for elevene på skolene.

Utvalget skriver «dette betyr dermed ikke bare en åpenhet for bygging av *spesielle og separate* religiøse og livssynstilknyttede bygg, knyttet til *bestemte* retninger – men også en tilretteleggelse for livssynsåpne felles rom, - både i lokalsamfunnet og for eksempel innenfor sykehus og utdanningsinstitusjoner, med åpenhet og muligheter for alle» (s. 160)

Fylkeskommunen mener man skal benytte eksisterende lokaler i skolene og ikke stille krav om egne seremonirom ved skolene.

Kp. 16 Helligdagsregler og annen fri til utøvelse av tro og livssyn.

Utredningen viser til oppl.l. § 2.11 for grunnskolen og for videregående skole vises det til «Lov om trdomssamfunn» § 27a. Der gis det adgang til to dager fri i løpet av skoleåret – som ikke skal føres som fravær på vitnemålet.

Det er ikke uproblematisk å administrere dette på en god og rettferdig måte. I utredningen redegjøres det særlig for hvor vanskelig det er for studenter mht eksamensdatoer og obligatorisk undervisning. Utredningen foreslår for studenter en varsling fra studentens side på 45 dager for helligdager som kolliderer med eksamen.

Fylkeskommunen mener det for videregående opplærings del, bør være mulig å fastholde prinsippet om to bevegelige dager for særlige helligdager. Videre bør det i prinsippet også for elever i videregående skole være mulig å tilpasse eksamensdatoene dersom man har en forholdsvis lang varslingstid. (jmfør studentenes 45 dager).

Når det gjelder sentralgitte eksamener, vil Udir/Kunnskapsdepartementet måtte vurdere hensiktsmessige løsninger. Fylkeskommunens ansvar gjelder her først og fremst lokalgitte eksamener. Dersom elevene informeres om de lokalgitte eksamensdatoer ved skolestart, med en kort meldingsfrist om kollisjoner, vil den lokale skoleledelsen ha muligheter for å korrigere sine oppsatte datoer. Fylkeskommunen mener det også her er viktig å ta hensyn så langt som mulig, slik at alle elever får samme mulighet til å praktisere sitt livssyn. Men vi er klar over at dette kan bli vanskelig i noen tilfeller.

For fylkeskommunen synes veien å gå å være at man fastholder lovens ordlyd om 2 dagers bevegelige fridager og at det blir definerte rutiner for tidlig fastlegging og kunngjøring av eksamensdagene.

RLE faget i videregående skole.

RLE faget som redskap for en god utvikling av «det livssynsåpne samfunn.»

Uten å knytte saken til et bestemt punkt i utredningen, vil fylkeskommunen som skoleeier peke på behovet for økt kompetanse for alle lærerne på en del av de tema som ligger innen læreplanen for RLE faget.

Våre høyskoler/universiteter utvikler selvsagt studieenheter/fag som innholdsmessig godt kvalifiserer våre lærere til å undervise i faget RLE.

Men for å møte de utfordringer som knytter seg til «det livssynsåpne samfunn» bør det hele tiden arbeides med at lærerstudentene får en grunnleggende innføring i dette tema. At det nærmest knyttes an som en del av pedagogikken.

RLE faget og de yrkesfaglige løp.

Med tanke på videregående opplæring, hvor fylkeskommunen har et særlig ansvar, så vil

Rogaland fylkeskommune gi uttrykk for at det er merkelig at det i de yrkesfaglige løp ikke en gang har faget på planen. I vår tid – med den situasjon vi har i verden og i vårt eget samfunn – så er det svært viktig med mer kunnskap om andres kultur og religion/livssyn. Våre unge må både få mer kunnskap, og de må arbeide med å utvikle sunne holdninger til alle gruppene i vårt fellesskap.»

Med hilsen
Opplæring i skole

Randi Hummervoll
seksjonssjef

Leif Inge Skimmeland
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.